

Тылэйнгээ амжалтые арбидхаха!

Бүх ороноудай пролетаринар, нэгдэгтэй!

БҮРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-ийн Ойгоод,
БМАССР-ийн Верховно Советийн
ба ВКП(б)-ийн Улам-Удмын
Горкомийн орган

№ 233 (4045)

1942 оной октябрийн 1, четверг

СЭН 15 МҮНГЭН

„Дайнай үеын хуулийн ёһоор
ажайууха ба хүдэлмэрилхэ гэшээ
манай заводууд ба фабриканууд-
та, колхозууд ба советскэ эмхи
зургаануудта ажалай жаяг зар-
шамые шангаар сахиха ба булад
хатуу гурил байгуулжа ябадал
мүн“.

(„ПРАВДА“).

ФРОНТОВОЙ ТЫЛЭЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГОНУУД

(„Правда“ түрүү бэшгээ)

ОСОР-т дээрэмдэлтэ хэзэ до-
тоогоо бэлдэхэ байхадаа гит-
леровскэ булмтаралшад болбол
советскэ тыл бэй ба тог-
тууртуй байха гэжэ эхээр
байдаг байгаа. Тэднэр хэдаа Ба-
руун Европшын ороноудта болохон-
доо адлаар тон хилбараар Улаан
Армийн бүр хуушын даража, тэр-
лэй тылын бутарцажа Советскэ
Союзай эсэргүүцэлтэе бэлдэхэд
гэжэ бодог байгаа.

Гитлеровскэ бандиуд тайа
эндиршоо. Улаан Армийн тыл
бэй ба эбдэршгүй байна. Хэдэн
олон шуухала район нутаг-
луудаа тэвчхэн болохондоо манай
орон фронтоо самолет, танк,
хүр буу, миномет, автомат ба
хомо хэрэгсэлүүдтэе улам эхээр
мэргэжэ байгаа. Дайнай ябажа бай-
ха үедэ Улаан Армийн тыловой
органууд бүхэлүүлэгдэн байгаа.
Тылаа аба хэзэ номандна кадр-
нууд ургажа гараба.

Түрөөн Оборонин Комитетэй,
нүхэр Сталиной эрлэйтэ бөөдү-
лэн, манай ажайуульбери болбол
байнаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ халаа
фронт дээрэ советскэ сэргэлтэй
техникэ ба хоом хэрэгсэл, хубса-
һа хунар хайм шонзон хэрэгсэл-
лэжэ болбол, тэрэнь хүсэд дүү-
рэн утга. Энэ элбэг эхээр дүр-
лэж байһан эрхтнэ классай техни-
кэ дайсаңда эсэргүү тэжээлэе
шаджараар хэрэгсэхтэ, фронт
дээрэ элбэгсэлжэ байгаа мате-
риалда хэрэгсэхтэе тон бай-
наар хэрэгсэхтэе комиссариатууд,
политичемеризацшад ба боецнууд
бөөдүлэнэ.

Улаан Армийн тыловой орга-
нуудай зорилгонууд агуу ахэ ба
хароусалтай байгаа. Буу зэбсэг,
хоом хэрэгсэл, өдөө хоолой эрлэ-
нүүдтэе абад байхалаа тэднэр
болбол тэдэ бүхэ юуны дайнай
газар дээрэ сэг болон соонь абаа-
шамжа, Улаан Армийн сэргэлтэй
бароулаа энэ хүснэ түгээс тех-
никээр гитлеровскэ хара элбэгү-
дэй тарх дээрлэе буугаха аба-
далы хангаха ёһотой.

Мүнөө сагай дайн болбол мотор-
нуудай дайн мүн. Тиймээс само-
летууд, танкунууд, тягачууд ба
автомобилунууд болбол горочи
ба түрххэ тохонууды ехээр
эрлэж, тэрэнь дайн боложо байһан
газар дээрэ хаба сэг соонь абаа-
шамжа ёһотой.

Дайн сэргэй боложо эхилхөн-
дөө хойшо манай сэрэгүүд гороч-
чаар өмшхөн дутаагүй. Зүгээр,
хүснэ байһан дээрлэе манай муу-
гаар байжа тохоточаа үрхтэ ёһо-
той бөөдүлэн. Гэхэ зуураа энэ тон

үгэстэ тулшмые намтайгаар гар-
галхын түлөө харюусалгаа
мартабан ушарнууд хаа-ла үзэг-
дэнэ. Жэшээнь машинны детал-
нууды бөвчинээр угаажа ябадал-
ауд бии. Бензин хадагалхаа ба
запирваа гэхэдэ эхээр гээлэг
байна.

Балан муугаар байха ябадалы
эсэслэжэ горочтэе арбиха хэр-
эгтэ тон нарин гурил бии бол-
гох, бензиние тамтайгаар гар-
галха зорилго гэшмые машинны
жолоошон бүхэнтэ хайса айлгуу-
ха хэрэгтэй. Дайнай үеын ор-
шон байдал болбол ветеринариа
хэрэгтэе нилээд байжаруулахы
эрхнэ. Улаан Армидаа ошохо мо-
рилы элбэг дүшмэлөө аршаалта
хэрэгтэй. Мордой хомут тоног
түхээр хэ ба дбэ тэжээлэй зүйл-
нүүдтэе хүсэд бэлдэхэ тухай
анхаража табижа шуухала.

Манай хүдөө-ажайхы болбол
фронттоо өдөө хоолой эрлэнууды
дутаагүй эхээр түгэнэ. Тэрэнь
хаба сэг соонь абаашажа, эзэн
ёһоор халаажа ба таргалжа
хэрэгтэй. Өдөө хоолой ашаанууды
гэмтэлтэ ба хулгайлаа хам-
гаалха, тэрэнь эсэхын тулаа
улан замай транспортые дүрлэж
хэрэгсэхэ болно.

Дайнай ябажа байха тэдэ тро-
фейн буу зэбсэг, өдөө хоолой ба
металл дом сүтүүлхэ тушаа тухай
тайагууд байгуулагдһан бай-
гаа. Дайнай боложо байһан дээр
дээрлэе сүтүүлхэ тушаа бүү зэбс-
эг ба техникы түрөөнөө өмшх-
гэжэ абаршажа ябадал энэ тайа-
гуудай хүдэлмэрилхэдэй нэгэ
шуухала зорилго мүн.

Манай ажайуульбери бөөдөн
гаргажа байгаа сэрэгтэй түрөөн
үгэстэ тохондоо хэжэнь улам урга-
жал байгаа. Энэнь тушаа Бүхэ-
контна социалистическэ журисөөн
шамта дайн аша үрү түгэнэ. Мүн
агуу хэзэ Октябрийн ХХV жэл-
дэй ойн үрнэ тээ фабрика ба за-
воудууд фронттоо улам эхээр тү-
лэхэ тушаа нэмэлтэ уламжлууды
эбжажа байгаа.

Фронтны армийн ба сэрэгтэй
тыла байһан хүдэлмэрилхэдэй
аргун уламж халаа Улаан Ар-
мийн зориулан орон дотор бө-
лөхтэжэ байһан хамаг бүхэ
юуны тэрөөнэ бүрн байнаар
абаашамжа түгээ болно. тигээбэл
дайсаңда үкэлэй сохилгонууды
хэйн тулаа шуухала хэрэгтэй
бүү зэбсэгээр, хоом хэрэгсэлээр
манай боецнууд хэзээшэ ба за-
пыс дутаагүйгээр хангажа бай-
хыг лабтай.

Манай частьнууд дайсаңай обороны сүмэ сохибо

НАЛИНИНСКА ФРОНТ, сентябрийн 28. (ТАСС-эй спецкорр).
Хөөрүдэр туршада Ржев горондоо баруун-хойгуур манай часть-
нууд дайсаңай айтхатар шанга байдаанууды хэб. Энэ үчэсхон
дээрэ немецкэ оронодоо позициянууды үнэ улам бүхэлүүлхэн
байгаа. Утаа олон ДЗОТ-нууд, танк унагааха нүхэнүүд, мине по-
люуд дайсаңай түлэг тулгуури болохо пунтаты тойрон хэлтэһэн
байха юм.

Угөөгүүр артиллерийскэ буудалтан эхилээ. Артиллеристууд
болбол хэдэн мянгад бомонууды немецкэ ДЗОТ ба бандианууд
дээрэ буулгажа, немецкэ орононууд ба траншейнууды хяа намна
сохибо буталһан байгаа. Угэр буугаар ба миномедоор буухаахы,
манай авиаци болбол хэжэ хамгаалсаба. Энэ буудалтан ба бом-
бологч түлөөнэй 10 часнаа үдэр 12 час хүртэр үргэлжлээ.

Хэдаа үдэр багта манай хүр буунууд дайсаңай оборонын ара
таха худар бууджа захалханы, советскэ яоган сэрэгүүд эршэтэй
шангаар атажа хэжэ оробо. Манай боецнуудай довтолгоон эдиха
зорилгы юугээршые тогтоохо аргын үгы байгаа.

Байдалтай түрүшын 40 минута соо советскэ частьнууд бол-
бол дайсаңай эсэргүүцэлтэ хэзэ хүсэтэ тэвэлүүд ба дайсаңай обо-
роны гол хяин болгогчдоон хүн зонтой 6 пунтнуудыа
немескэ хэбэ сохибо хамгааб.

Манай сэрэгүүд амжалтануудыа улам хүгжүүлэн дайсаңай часть-
нууды түрхэ ябадалаа үргэлжлүүлэб. Хөөр үдэр соо байдала хэ-
лэһэй эсэстэ яоган сэрэгүүд, артиллеристууд, танкистууд ба лет-
чигууд болбол хүн зонтой 25 пунтнуудыа гитлеровскэ булмтарал-
шадлаа сүүлхэн байха юм. Энэ сэг соо, хүснэ бэшэ мэлээнэй
ёһоор, 2.000 гаран фашистууд хюлаглаһан, 8 самолет, 6 артилле-
рийскэ ба 5 минометно батареинууд, танк буудала 16 буунууд, 26
пулемет үгы хэлдэр. 75 бандижа ба ДЗОТ бандаргадһан, өхөшгө
трофей буудан абтайн байна.

Волга мүнэрэй эрлэһэй энэ үчэсхон дайсаңаа хүсэд сөбдэрлэ-
лээ. Энэ планд ороһон лэ немецкэ үдэнхэй.
Байдалан үргэлжлүүлээр.

В. СОБОЛЕВ.

Комсомолецууд! Эдир залуугайнгаа эршэ гарган хүдэлмэрилэгты!

Эхэ оронойнгоо урдахи нангин үүргээ эрхимээр гүйсэдхэе!

★ ★

★ ★

Комсомолецуудай авангардна үүргэ

БАБАНСКОЕ. Тамбовская сельсовет-
дэй Молоотовой нэрэмжэтэ колхоз-
то тариа сохибо комсомольскэ
залуушуудай бригада хүдэлмэрил-
нэ. Энэнь комсомольскэ нүхэр
Ани Мельникова гэгшэ хүтэлбэ-
рилнэ. Залуу патриотуудай энэ
бригада өмшдөгөө даалгавары
үдэр бүр гүлүүлэн дүүргэдэг юм.

Жагхын машинист-комсомо-
лец Яков Карпов гэгшэ нормодо
холодоо дүүрүүлхэн дүүргэдэг
байна. Хурялтын 15 дүр соо 23
ажалта үдэр олобо.

Комсомольскэ организация
секретарь нүхэр Портнягина ху-
рялтын 15 дүр соо 24 ажалта
үдэр олоо. Комсомольскэ Ольга Бе-

резовская эрхимээр хүдэлмэрилжэ
жэлэй эхилхөнөө хойшо 300 ша-
хуу ажалта үдэр олонхой.

„ХУП Партизед“ нэрэмжэтэ
колхозой комсомольцууд мүн бай-
наар хүдэлмэрилнэ. Эндэ боолто
боолто комсомольскэ Надя Ягодина
гэгшэ түсөөе холодоо дүүргэжэ,
ажалай эрхим жэшээ харуулаа.

„1-й краевой съезд Советов“
колхозто тариа зөөжэ тусгай
транспортна бригада эмхидхлэн-
хэй. Тус бригады комсомольскэ
Мария Юреньева хүтэлбэрилжэ
зуураа, гүрэндэ тариагушаалты
хайа болон соонь зөөжэ эрхим
жэшээ харуулаа. Мүнөө шөнө ур-
гасаһаа 1.000 шахуу пуд тариа

ба 1.000 гаран шүд өвөшч гүрэн-
дэ тушааб.

Комсомольцууд дайнай ба ажа-
лайшы фронт дээрэ түрүү эсгэ-
дэ ябаха ёһотой гэһэн зорилгоо
Кавказын аймагай комсомоль-
цууд үзэн хэрэгээр дүүргэжэ,
дайн сэргэй боложо байһан энэ
фронттой дүрнүүдтэ үзэн сэгэ
патриотууд хайшан гэжэ хүдэлмэ-
рилхэ ёһотой байһанай бодото
жэшээ боложо түгэб. Республи-
кын бүхэ комсомольцууд амжалт
нимээр хүдэлмэрилхэ ёһотойт.

Иймээр хүдэлмэрилхы Энэ оро-
най захирна.

Ю. ОНОНСКИЙ.

Эдир патриотуудай эршэмтэй хүдэлмэри

КЫРЕН. Социализмын ороной
эдир гражданинууд — Түхэнхэй
аймагай бууршад колхозуудай
таряалаа дээрэ эршэмтэйгээр
ажаллада, бууршад бүхэн хадаа
өмшдөгөө эрхим ажаалаар Улаан
Армидаа бүрн эхээр тулалхы
мүснэл. Жэшээлхэ, Түхэнхэй
дунда бүрүүлэйн бууршаа Дуся
Байборкина гэгшэ 19 набаты
болохы тариа боолто дээрэ
түсөөе 200 процанд дүүргэнэ.

„Память Кирова“ колхоздо 7-до-
хи классай бууршаа Шура Ель-
шин гэгшэ жатваар тариа хадаа
зуураа нормодо эрхим шанартай-
гаар дүүргэнэ. Мүн 9-дохи клас-
сай бууршаа Шура Муравская
эвөөнхэй үчтүгнээр хүдэлмэрилжэ
зуураа, үдэрэй 15 буха хүртэр
тариа боолто.

Түхэнхэй бүрүүлэйн олонхи
бууршад хэдаа ажалта үдэрнэ

дэйнгээ минимумые дүн олонхой.
7-дохи классай бууршаа Нелля
Кобелева 81 ажалта үдэр, 4-дохи
классай 11 набаты бууршаа
Ирина Усольцева 22 ажалта үдэр
олобо.

Социалистическэ таряалаа дээрэ
хүдэлмэрилхэ зуураа эдир
патриотууд эмэй үбсэхүүдтэе сүг-
луулаа.

В. ШАЛЬНОВ.

Овощь тушаалгана сүм дүүргэбэ

ТҮНХЭН. „Улаан-Шанай колхоз
энэ жэлэй ноурта картабха
овощин баян ургаса ургуулжа,
тэрэнь хоролто гээлгэгүүгээр
бүтэһэн хуража абаба. Гүрэн-
дэ тушаалгана ёһотой овощёе
сүм тушаажа.

Гадна, гүрэндөө шөнө ургаса-
һаа 3.000 шахуу пуд тариа ту-
шаагаад байна. Тариагушаалты
хайа соонь дүүргэхын тулаа та-
гасажа бэлэхтэй пунтнуудта та-
налгараггүйгээр ябууджа байна.

В. ВОРОНКОВ.

Тарятушаалгын темпые заашье хуладхаагүй

СОСНОВО-ОЗЕРСК. (Телефо-
ноор абтаа). Яруунай аймагай
колхозууд бүхэ таряанайнгаа
мүн 20 гаран процентые сохибо.
Иймэ байдал хамагай түрүүдэ
гүрэндэ тарятушаалгы унжа-
гайруулаа. Тариа сохилгы сэг
соонь эмхидхэ ба нойтон тариа-
жа хатажа үрлэжгүйгөө боложо,
олонхи колхозууд бэлэхтэй
пунтнуудта таряагаа голуудад
„таряанай голодоб“ гэжэ гэгэр-
гэн хэдэ километр газарта

шэрэжэ, үнэтэ сагаа гээлэг бай-
на. Энэ плангаа Удиргын со-
моной колхозуудта хабаалана.

Хүлүүл мэлэжээр аймагай кол-
хозууд 6.000 гаран центнер тар-
риа гүрэндэ тушаагаад байна.
Тарятушаалгын темпые бүрн
шангадхажэ, гүрэнэй ургахи уял-
ганууды ойрын үдэрнүүдтэ хүс-
сэд дүүргэхэ хэрэгтэ бүхэ хүснэ
элсүүлхэ шуухала.

Ц. ГУТАЙСКИЙ.

Гүрэндэ тариа тушаалга

ЖИВОША. Аймагай колхозууд
агууахэ эсгэ ороноо хамтаалгын
дайнай үдэ гүрэндэ таряту-
шаалга үдэшэ тусгаар үлха ша-
нартай гэжэ хүсэд ойлгодо, тариа-
тушаалгын темпые бүрн хура-
чаар ябуулжа байна. „Улаан
Оронто“ колхоз 40 улаагаар ту-
шаалгын пунтда шөнө таряагаа
тушаажа байна, Улаан оронтын-
хд гүрэндөө арба гара мянган
пуд шөнө тариа тушааб.

„Коминтерн“ колхоз гүрэндэ
тарятушаалгы мүн дайнаар
эмхидхэжэ, 3.000 гаран пуд тар-
иа тушааб.

Гүрэндэ тариа тушаалгаар
„ХУП партизед“ ба „Красный
Октябрь“ колхозууд коминтерн-
ийнхэ гээлгэгүүд. Энэ колхозууд
ниээд эхэ тариа гүрэндэ тушаа-
ба.

В. ВИКТОРОВ.

Дайлалдажа байгаа арми (Хойто Кавказ)

Генерал-лейтенант Кириченко команддаг кавалерий-
скэ корпусай хасаг гвардеецууд Кавказай түлөө болоһон бай-
даануудта эрхлэжэ зориг, тэсэбэртэй ябадал ба байсаны
бута сохилгын эрхим жэшээ харуулаа.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 4-дхи гвардейскэ хасагуудай корпусай
командир гвардийн генерал-лейтенант Н. И. Кириченко
А. Левитан ба Н. Арно гэгшэдэй фото
(ТАСС-эй фотохроника).

Советскэ Информбюроһоо

Сентябрийн 28-ай үдэһын мэдээсэл

Сентябрийн 28-ай туршада ма-
най сэрэгүүд Сталинградтай оршон-
до, Моздогой оршондо ба Синяв-
ны оршондо дайсаңда эсэргүү
байдаанууды хэб. Бусад фронт-
нууд дээрэ мууада тулалгатууд
болоһуй.

Сентябрийн 27-до манай ави-
ацин частьнууд фронтын элбэг
үчэсхон дээрэ 14 немецкэ
танк, 26 автомашина үгы хэжэ,
молдой артиллерийн 8 батареин
бууралгы даража, дайсаңай 3 ро-
то шахуу яоган сэрэгтэе тариа
сохилон ба зарымнье үгы хэйн
байна.

Сталинградтай оршондо манай
сэрэгүүд дайсаңай тоогонгоо та-
лаар болжо хүснүүдтэ эсэргүү
хүшэр хүндэ байдаанууды хэб.
Тус городой баруун-хойто захдаа
немескэ яоган сэрэгтэй хоёр ли-
виз ба 150 танк довтолго хэб.
Хөөр шанга байһаанай рүүдээр
дайсаңай бүлэг танкунууд хүдэлмэ-
рилхын посолотто нэбтэрэн оро-
жо шадаба. Мүнөө тэндэ байдалан
боложо байна. Үдэрэй турша соо
манай боецнууд хоёр полк шахуу
немескэ яоган сэрэгтэе үгы хэжэ,
дайсаңай 50 шахуу танкые гэм-
тээжэ.

Сталинградһаа баруун-хойгуур
советскэ сэрэгүүд элбэгтэй дай-
саңаа ябууланууды дүргэлжэ-
дүүлээр. Хүснэ бэшэ баримтхы
дээрэ дүргэлжэ сүдүхын турша
соо 8 немецкэ танк үгы хэлтэһэн,
дайсаңай 1.000 гаран солдат ба
офицер хюлагдан амагдһан байна.
Дайсаңаа 11 пулемет буудалтан
абтаба. Тэрэнтэй хамта томо ша-
хуу баримтоо, 11-дохи рото соо
17 хүн, 12-дохи рото соо 15 хүн,
10-дохи рото соо түсөө үсөөн хүн
үлэһэн байна. Бүхэ бүү зэбсэгүүд
баралдаа шахуу үгы хэб. Бай-
далан 3-дахы батальоний коман-
дир капитан Орешиник гэгшэ
алагдаба, гэжэ 72-дохи немецкэ
яоган сэрэгтэй дивизия 266-дахы
полкын 12-дохи ротодоо шондэ
оронд өфрейтор Георг Эммерт
гэгшэ хөөрөнэ.

Немецко-фашистскэ хара золи-
гууд Болховскэ городууды һүд-
хэн хооболжо, арад зонинь хю-
дан алаа. Сентябрьин эхэндэ
гестаповцууд хэргн заажа хүд-
элмэрилэ гаргаһын түлөө Минскэ
областин Борисов городой 150
гаран хүнүүдтэ арестовалжа түр-
мэлэ хаалан байгаа. Арестовалаг-
дашатай дунда үрлэжэһэнөө өг-
лэршэһэн ба үбшэн эхлэрһэн
олон. Сентябрьин 19-дэ СС-тэһэй
банда городой түрмэе ороод арес-
товалагдһадые шуната муухай-
гаар зобогон. Тэжэһэе эхлэхэ-
лээ зарим муухайгаар зобогонд,
5 минометно батареин, танк бууд-
ла 16 эхэ бүү, 26 пулемет, хоомо

байна.

